



## Lista kontrolna ESTA

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Tytuł	Lista kontrolna ESTA
Wersja	11
euroseeds nr	24.0012
Data	27 lutego 2024 r.

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

### **Obowiązująca norma**

Kontrole są przeprowadzane zgodnie z  
NORMĄ ESTA w wersji 2.8, opublikowanym 27 lutego 2024 r. przez Euroseeds

### **Jednostka certyfikująca i kontrolerzy**

- Nazwa jednostki certyfikującej : .....
- Imię i nazwisko kontrolera: .....
- Imię i nazwisko drugiego kontrolera (jeśli dotyczy): .....

### **Firma**

- Nazwa firmy : .....
- Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej w firmie za wdrożenie normy ESTA:
- Nazwa skontrolowanego zakładu zaprawiania nasion: .....
- Adres skontrolowanego zakładu zaprawiania nasion: .....

### **Zakres certyfikacji:**

- Gatunki objęte zakresem muszą być wymienione w tym miejscu przy użyciu ich nazwy zwyczajowej (na przykład: „fasola” lub „słonecznik”) lub nazwy naukowej (na przykład: „Brassica spp.”)
- Czy zakład jest kontrolowany pod kątem pakowania i/lub przepakowywania już zaprawionych nasion? Jeśli tak, pakowane i/lub przepakowywane nasiona muszą pochodzić z certyfikowanego przez ESTA zakładu w odniesieniu do tej samej uprawy.

**Data/czas trwania kontroli:**

- ▣ Data trwającej kontroli: .....
- ▣ Data poprzedniej kontroli (jeśli takowa została przeprowadzona): ...
- ▣ Czas rozpoczęcia/zakończenia trwającej kontroli: .....



## Lista kontrolna ESTA

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA		ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI	
					ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO		
<b>Opis procesu i analiza ryzyka</b>									
1	Kluczowe	Opis procesu	Część 6	Warunkiem przeprowadzenia rzetelnej kontroli procesu jest opisanie poszczególnych procesów i zależności między nimi.	Uwaga Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008 (punkt 4.1) / ISO 9001:2015 (punkt 4.4).				
2	Kluczowe	Analiza ryzyka i jej przegląd	Część 6	Firmy muszą przeprowadzać analizę ryzyka procesów objętych zakresem ESTA. Należy uwzględnić ryzyko, które mogłoby doprowadzić do powstania produktu niezgodnego z wymaganiami, wypadków i/lub szkód środowiskowych wywołanych przez proces objęty zakresem ESTA w zakładzie zaprawiania. Należy również uwzględnić powiązania z innymi częściami łańcucha zaprawiania nasion. Analizę ryzyka powinno się regularnie weryfikować w ramach systemu ciągłego doskonalenia; należy też dysponować aktualnym lub zaktualizowanym planem działania.	Pod kątem potencjalnych czynników ryzyka należy sprawdzić przynajmniej następujące kwestie: <ul style="list-style-type: none"> <li>- identyfikowalność</li> <li>- czystość nasion</li> <li>- zasysanie</li> <li>- niezmiennie i zatwierdzone receptury</li> <li>- dokładność pomiarów (nasion i produktów fitofarmaceutycznych)</li> <li>- dokładność dawkowania (nasion i produktów fitofarmaceutycznych)</li> <li>- odpowiednie metody pobierania próbek</li> <li>- odpowiednie metody analizy</li> <li>- bezpieczeństwo pracowników (np. kontakt z produktami fitofarmaceutycznymi lub cały proces zaprawiania nasion)</li> <li>- bezpieczeństwo środowiskowe (możliwość: rozlania, wycieku, utylizacji)</li> <li>- przeszkolenie pracowników/zweryfikowane kompetencje</li> <li>- powiązania z innymi częściami łańcucha zaprawiania nasion</li> <li>- nadwyżka materiału siewnego (nasiona niesprzedane w poprzednim sezonie lub zwrócone przez klienta)</li> </ul>				

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA			ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
						ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
3	Klucz owe	Zdefiniowanie pomiarów	Część 6	(Proces) W celu zapewnienia jakości procesu i produktu należy zdefiniować wymagane metody pomiarów.	Należy zdefiniować określone pomiary oraz wartości referencyjne. Zdefiniowane pomiary powinny odzwierciedlać proces opisany w kryteriach nr 11 oraz 15, 18, 19, 20, 21 i 27. Pomiary muszą uwzględniać przynajmniej kluczowe parametry procesu (zob. także kryterium nr 7). Pomiary mogą dotyczyć metody mieszania zawiesiny zaprawianych nasion (ilości różnych składników) wymaganych do obliczenia ilości środków fitofarmaceutycznych i substancji czynnych stosowanych na nasiona. Istotne mogą być też inne parametry procesu, które można wykorzystać do pomiarów. Na przykład temperatura i czas suszenia (w przypadku suszenia nasion) czy temperatura i wilgotność względna składowania. Analiza ryzyka może pomóc ustalić, co należy zmierzyć.				



## Lista kontrolna ESTA

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA		ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
					ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
<b><u>Wymagania ogólne</u></b>								
4	Ważne	Zdefiniowanie zakresu odpowiedzialności	Część 4	Należy zdefiniować zakres odpowiedzialności w firmie.	Zakres odpowiedzialności należy zdefiniować przynajmniej dla zakładu zaprawiania nasion i kierownictwa tego zakładu.			
5	Ważne	Przedstawiciel kadry kierowniczej	Część 4	Przedstawiciel kadry kierowniczej jest odpowiedzialny za czynności mające na celu spełnienie wymagań niniejszej normy oraz za składanie raportów kierownictwu najwyższego szczebla poświęconych działaniu systemu zapewnienia jakości i możliwości dokonania ulepszeń.	Kierownik ds. jakości w zakładzie zaprawiania nasion (w danym zakładzie lub w całej firmie) jest uważany za przedstawiciela kadry kierowniczej. UWAGA: Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008, (pkt 5.5.2) / ISO 9001:2015 (pkt 5.3)			
6	Drugorzędne	Przeгляд systemu zapewnienia jakości	Część 4	Co najmniej raz w roku należy przeprowadzić przegląd systemu zapewnienia jakości, aby ocenić jego funkcjonowanie. Należy określić i przeprowadzić działania mające na celu poprawę tego systemu. Przegląd odbywa się w ramach systemu ciągłego doskonalenia. Kierownictwo musi być aktywnie zaangażowane w przegląd.	Przeprowadzenie corocznego przeglądu mającego na celu ocenę funkcjonowania systemu zapewnienia jakości oraz podjęcie działań mających na celu jego usprawnienie są obowiązkowe. Uwaga Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008, (punkt 5.6) / ISO 9001:2015 (punkt 9.3)			

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA			ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
						ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
7	Drugorzędn e	System ciągłego doskonalenia	Część 4	<p>Organizacje muszą posiadać system ciągłego doskonalenia. Potencjalne elementy systemu:</p> <p>(i) pomiary kluczowych parametrów procesu (ii) cykliczne badania satysfakcji klientów (iii) Rejestracja, analiza i łagodzenie konsekwencji skarg klientów (iv) rejestracja, analiza i łagodzenie skutków wewnętrznych skarg, błędów i nieprawidłowości (v) środki naprawcze i zapobiegawcze, chyba że zostały wymienione w punktach I-IV</p>	<p>Organizacje powinny wprowadzić i stale doskonalić system zapewnienia jakości, który będzie zgodny z niniejszą normą oraz wymaganiami określonymi przez ustawodawcę i branżę. Kierownictwo najwyższego szczebla jest odpowiedzialne za wdrażanie oraz stałe doskonalenie systemu zapewnienia jakości. Nie ma obowiązku wprowadzania wszystkich elementów zestawu narzędzi do ciągłego doskonalenia (punkty od I do V, z wyjątkiem punktu IV), ale ciągłe doskonalenie jako całość musi funkcjonować.</p> <p>Należy stosować cztery kluczowe procedury związane z ciągłym doskonaleniem (kontrola dokumentów i rejestrów, kontrola nieprawidłowości, środki naprawcze i zapobiegawcze, postępowanie z niezgodnym z wymaganiami produktem, w tym jego przeróbka). Klienci mogą być wewnętrzni lub zewnętrzni. Wewnętrzne skargi, błędy i nieprawidłowości mogą być pojęciami synonimicznymi.</p> <p>Uwaga Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008, (pkt 8.5.1) / ISO 9001:2015 9 pkt 10.3; 10.3)</p>				

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA	ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI	
				ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO		
<b><u>Wymagania ogólne</u></b>								
8	Kluczowe	Rejestracja, analiza i łagodzenie skutków wewnętrznych skarg, błędów i nieprawidłowości	Część 4	System ciągłego doskonalenia może się składać z następujących elementów: (iv) rejestracja, analiza i łagodzenie skutków wewnętrznych skarg, błędów i nieprawidłowości	Wewnętrzne skargi, błędy i nieprawidłowości nie muszą prowadzić do skarg klientów, ale trzeba je rejestrować i wykorzystywać w celu ciągłego doskonalenia. Jeżeli na przykład stwierdzono zbyt wysoki poziom zapylenia i partia materiału siewnego została odrzucona przed wysłaniem jej do klienta, mamy do czynienia z nieprawidłowością, która wymaga podjęcia działań mających na celu niedopuszczenie do jej ponownego wystąpienia. Istnieje ryzyko wystąpienia wielu błędów, np. niewłaściwego wymieszania chemikaliów, rozsypania materiałów, nieprawidłowego etykietowania itp. Niniejsze kryterium musi zostać spełnione nawet w przypadku użycia słowa „może”. Uwaga Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008, (pkt 8.5.1) / ISO 9001: 2015 (pkt 10.1; 10.3)			
9	Kluczowe	Kontrola dokumentów	Część 4	Dokumenty wymagane na mocy niniejszej normy podlegają kontroli. To znaczy, że użytkownikom udostępnia się ich zatwierdzone wersje.	Uwaga Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008, (pkt 4.2.3 i 4.2.4) / ISO 9001:2015 (pkt 7.5; 8.5.6)			
10	Kluczowe	Rejestry umożliwiające monitorowanie i śledzenie	Część 4	Firmy są zobowiązane do prowadzenia dokumentacji umożliwiającej pełne monitorowanie i śledzenie wszystkich przychodzących, przechowywanych i wychodzących produktów.	„Produkty” oznaczają środki chemiczne do zaprawiania nasion, nasiona i zaprawione nasiona.			

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA			ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
						ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
11	Klucz owe	Proces wycyfywania, obsługi lub przerabiania produktów niezgodnych z wymaganiami	Część 4	Firmy muszą wdrożyć proces wycyfywania produktów niezgodnych z wymaganiami. Organizacje muszą wdrożyć proces postępowania z niezgodnymi z wymaganiami produktami, umożliwiającymi m.in. jego przeróbkę.	Produkt niezgodny z wymaganiami to produkt (środek chemiczny, materiał siewny i zaprawiony materiał siewny), który nie spełnia wymagań prawnych lub wymagań klienta, w tym, w przypadku zaprawionego materiału siewnego, wymagań dotyczących poziomów zapylenia (tabela wartości referencyjnych zapylenia). Firmy mają obowiązek udostępniać dokumenty potwierdzające zgodność produktów, w tym dokumenty otrzymane od dostawców. Uwaga Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008, (pkt 8.3) / ISO 9001:2015 (pkt 8.7, 10.1, 10.2)				



### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA	ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI		
				ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO			
<b><u>Zweryfikowane kompetencje personelu</u></b>									
12	Kluczowe	Szkolenie pracowników	Część 7	Pracowników należy odpowiednio przeszkolić w zakresie wykonywania powierzonych im zadań, wykrywania nieprawidłowości i wykonywania pracy w bezpieczny sposób.	Na szkolenie może składać się edukacja formalna (szkoła/uczelnia), kursy techniczne (wewnętrzne lub zewnętrzne), szkolenia w miejscu pracy i szkolenia przypominające. W przypadku niektórych zadań konieczne może być spełnienie określonych wymogów prawnych (na przykład przy prowadzeniu wózków widłowych lub pracy z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi). Uwaga Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008, (pkt 6.2.2) / ISO 9001:2015 (pkt 7.1.2, 7.2, 7.3)				
13	Kluczowe	Dokumentacja potwierdzająca kompetencje	Część 7	Organizacja musi prowadzić dokumentację potwierdzającą, że poszczególni pracownicy (w tym pracownicy tymczasowi) posiadają wymagany poziom kompetencji. Organizacja powinna sprawdzać, czy pracownicy regularnie uczestniczą w szkoleniach przypominających i nie pozwolić, by niezbędne dyplomy i certyfikaty pracowników straciły ważność.	Zalecamy regularne przeprowadzanie odpowiednich szkoleń i kursów doszkalających dla wszystkich pracowników (w tym pracowników tymczasowych), co pozwoli zagwarantować, że poszczególni pracownicy spełnią wymagany poziom kompetencji. Brak kontroli nie stanowi naruszenia przepisów. Uwaga Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008, (pkt 6.2.2) / ISO 9001:2015 (pkt 7.1.2, 7.2, 7.3)				



## Lista kontrolna ESTA

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA			ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
						ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
14	Klucz owe	Stosowna wiedza na temat zidentyfikowanych czynników ryzyka	Część 7	Wszyscy pracownicy, w tym pracownicy tymczasowi, muszą wykazać się stosowną wiedzą na temat zidentyfikowanych czynników ryzyka związanych z ich zakresem obowiązków oraz muszą zawsze pracować zgodnie z przyjętymi dobrymi praktykami.	Członkowie personelu muszą wiedzieć, jak obchodzić się ze środkami ochrony roślin, jak stosować środki ochrony indywidualnej, jak postępować w przypadku kontaktu z produktem fitofarmaceutycznym i jak postępować w przypadku jego rozlania. Uwaga Niniejszy punkt może podlegać certyfikacji ISO 9001: 2008, (pkt 6.2.2) / ISO 9001:2015 (pkt 7.1.2, 7.2, 7.3)				

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA	ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI		
				ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO			
<b><u>Szczególne wymagania dla firm zajmujących się nasionami/zaprawą nasion</u></b>									
15	Kluczowe	Potwierdzona stałość/nieza wodność receptur stosowanych do przygotowywania procesu zaprawiania nasion	Część 8	Należy potwierdzić stałość/niezawodność receptur stosowanych do przygotowania procesu zaprawiania nasion.	Jednym z elementów procesu zaprawiania musi być zatwierdzenie receptury przez kompetentną osobę. Parametry uwalniania receptury muszą uwzględniać następujące kryteria: Dostosowanie receptury pod względem ilości dodatków i zmieniających się warunków pracy (zmienna masa tysiąca ziaren itp.).				
16	Kluczowe	Dostępność dokumentacji dotyczącej produktów do zaprawiania nasion	Część 8	Karty charakterystyki substancji niebezpiecznych i inne dokumenty niezbędne do prawidłowego i bezpiecznego stosowania (w stosownych przypadkach utylizacji) produktów do zaprawiania nasion muszą być dostępne na terenie zakładu.	Karty charakterystyki materiałów muszą być dostępne w miejscu pracy i muszą być aktualizowane. Stosowanie dodatków lub środków pomocniczych wymaga sporządzenia pełnej dokumentacji. Należy również udostępnić informacje na temat terminu przydatności do użycia i warunków przechowywania. Do ważnych informacji można zaliczyć również te dotyczące postępowania w przypadku rozlania produktu oraz postępowania w przypadku styczności danej osoby z produktem fitofarmaceutycznym.				
17	Kluczowe	Dokumentacja dotycząca wykorzystanych ilości materiałów do zaprawiania	Część 8	Należy prowadzić dokumentację pozwalającą na weryfikację ilości użytych materiałów do zaprawiania na partię materiału siewnego.	Oznacza to, że waga lub objętość materiału do zaprawiania zastosowanego do określonej ilości materiału siewnego musi zostać podana dla każdej zaprawionej partii materiału siewnego, ponieważ na tej podstawie można obliczyć, czy zastosowana ilość jest prawidłowa. Zob. kryterium nr. 3				

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA			ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
						ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
18	Kluczowe	Potwierdzona stałość/nieza wodność procesu zaprawiania nasion	Część 8	Należy potwierdzić stałość/niezawodność procesu zaprawiania nasion	Dokumentacja zaprawiania próbnego i zaprawiania komercyjnego musi być dostępna w celu udowodnienia stałości receptury i procesu zaprawiania. Dla każdego procesu zaprawiania musi być dostępne zlecenie jego wykonania. Takie zlecenie musi zawierać następujące informacje lub musi umożliwiać ich uzyskanie: gatunek, odmiana, numer partii i masa tysiąca ziaren, receptura zaprawiania, w tym dawkowanie, nazwa handlowa i substancja czynna produktów fitofarmaceutycznych. Parametry uwalniania są oceniane z uwzględnieniem maksymalnej ilości substancji czynnej zatwierdzonej dla danego zastosowania. Wartość pyłu jest definiowana jako kryterium uwalniania. Parametry uwalniania mają zastosowanie również do nadwyżki materiału siewnego				
19	Kluczowe	Monitorowane procesy zaprawiania nasion	Część 8	Proces zaprawiania nasion musi być monitorowany, na przykład poprzez wizualną kontrolę partii materiału siewnego przed i po zaprawianiu.	Monitorowanie musi uwzględniać plan kontroli określony w kryterium nr 27 oraz dokumentację dotyczącą zużytych ilości (zob. kryterium nr 3). Całość procesu zaprawiania musi być monitorowana za pomocą protokołu zaprawiania.				
20	Kluczowe	Kryterium specyficzne dla danej uprawy	Część 8	Materiał siewny przeznaczony do zaprawiania musi spełniać kryteria specyficzne dla danej uprawy dotyczące wilgotności i czystości (poziom zapylenia, obecność połamanych/uszkodzonych nasion i innych materiałów, takich jak plewy, inne nasiona, sklerocja, materiał obojętny).	Kryteria specyficzne dla danej uprawy są definiowane przez firmę. Kontrola jakości produktów wejściowych jest najważniejszym elementem kontroli całego procesu.				

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA			ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
						ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
21	Kluczowe	Potwierdzona stałość/nieza wodność sprzętu do zaprawiania nasion	Część 8	Należy potwierdzić stałość/niezawodność sprzętu do zaprawiania nasion	Cały używany sprzęt musi nadawać się do zamierzonego użytku. Sprzęt musi być systematycznie kalibrowany i konserwowany.				
22	Kluczowe	System zasysania	Część 8	Do zaprawiania nasion i kolejnych czynności, aż do pakowania zaprawionych nasion, należy stosować system zasysania.	Czyszczenie nasion to pierwszy, najważniejszy etap produkcji wysokiej jakości nasion. Aby w jak największym stopniu zredukować pylenie, należy zainstalować system zasysania przed i za urządzeniem do zaprawiania. Tylko w ten sposób można uzyskać nasiona o niskiej zawartości pyłu.				
23	Kluczowe	Proces utylizacji odpadów/ Postępowanie z odpadami i ich utylizacja	Część 8	Firmy muszą wprowadzić metody postępowania z odpadami i ich utylizacji, które będą zgodne z wymogami prawnymi. Muszą być zgodne z Dobrymi Praktykami Rolniczymi (GAP) oraz spełniać wymagania w zakresie zrównoważonego rozwoju i prowadzenia działalności w sposób zrównoważony.	Należy dysponować dokumentami pozwalającymi sprawdzić prawidłowość utylizacji.				
24	Kluczowe	Znakowanie zaprawionego materiału siewnego	Część 8	Zaprawiony materiał siewny musi być oznakowany zgodnie z wymogami prawnymi dotyczącymi oznakowania i przepisami dotyczącymi rejestracji produktu fitofarmaceutycznego.	Zaleca się również znakowanie zgodne z normami branżowymi, zob. <a href="http://www.euroseeds.org/codes/esta-european-seed-treatment-assurance">http://www.euroseeds.org/codes/esta-european-seed-treatment-assurance</a> .				

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA			ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
						ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
25	Ważne	Informacje dotyczące postępowania z zaprawionym materiałem siewnym	Część 8	Zaprawiony materiał siewny jest podatny na czynniki środowiskowe. Dlatego firmy transportowe muszą zdawać sobie sprawę, że podczas transportu materiału siewnego należy zachować szczególną ostrożność. Zaprawiony materiał siewny wymaga opieki aż do momentu, gdy plony wejdą. Rolnicy muszą być świadomi jak ważne jest właściwe obchodzenie się z materiałem siewnym.	Informacja może być podana na etykiecie lub w osobnej ulotce.				
26	Kluczowe	Próbki kontrolne	Część 8	Należy pobrać i bezpiecznie przechowywać próbki kontrolne każdej zaprawionej partii materiału siewnego. Należy określić wielkość próbek, warunki przechowywania i minimalny czas przechowywania.	Pobrane próbki należy odpowiednio podzielić (próbki kontrolne, próbki na potrzeby urzędowej certyfikacji, próbki dla klientów). Poszczególne próbki muszą mieć odpowiednią wielkość (0,5 kg lub więcej w przypadku testów Heubacha). Próbki należy przechowywać przez co najmniej rok.				

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA			ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
						ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
27	Kluczowe	Plan kontroli	Część 8	<p>Próbki powinny być testowane, przynajmniej pod kątem poziomu pyłu, za pomocą standardowego testu Heubacha i zgodnie z określonym schematem.</p>	<p>Plan kontroli musi zawierać listę punktów pomiarowych z określonymi częstotliwościami, metodami, wartościami referencyjnymi i progami w stosownych przypadkach). Zob. kryterium nr. 11 Plan kontroli musi umożliwiać odpowiednie monitorowanie (zob. kryterium nr 19). Wskazane jest, aby inspekcje wizualne partii materiału siewnego (zarówno surowca, jak i zaprawionego materiału siewnego) również zostały uwzględnione w planie kontroli. Zalecane są także dodatkowe testy obciążeniowe. Nasiona granulowane powinny być testowane pod kątem poziomu zapylenia co najmniej raz na dwa tygodnie, zaś pozostałe nasiona powinny być testowane co najmniej raz w tygodniu. W przypadku nasion cebuli i marchwi należy zastosować następujące zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- W przypadku, gdy nasiona były zaprawiane ponad rok temu, test Heubacha przeprowadza się na nasionach przeznaczonych do (ponownego) zapakowania, pod warunkiem, że wielkość partii przekracza 5 kg. W przypadku partii mniejszych niż 5 kg nie przeprowadza się testu Heubacha.</li> <li>- W przypadku, gdy nasiona były zaprawiane mniej niż rok temu, nie przeprowadza się testów Heubacha na nasionach przeznaczonych do (ponownego) pakowania.</li> </ul>				

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA	ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI	
				ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO		
<b><u>Normy techniczne dotyczące zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego</u></b>								
28	Kluczowe	Referencyjna metoda testowania w laboratorium	Część 9	Nie może być najmniejszych wątpliwości co do dokładności, możliwości odtworzenia, precyzji, rzetelności i ogólnej wiarygodności metod referencyjnych. Stosowanie testów na obecność pyłu przez laboratoria przemysłowe wymaga nadzorowania pracy laboratorium. Nadzór odbywa się albo poprzez pomyślny udział w odpowiednich testach międzylaboratoryjnych organizowanych przez laboratorium, które jest akredytowane przez krajową jednostkę akredytującą w zakresie analizy pyłu Heubach zgodnie z metodą referencyjną Euroseeds, albo poprzez certyfikat Heubach wydany przez niezależną jednostkę certyfikującą.				





## Lista kontrolna ESTA

### System zapewniania jakości zaprawiania nasion i zaprawionego materiału siewnego

Norma ESTA ma na celu stworzenie systemu zapewnienia jakości, który zagwarantuje, że zaprawianie nasion i zaprawiony materiał siewny spełnią wymagania określone przez ustawodawców i branżę. Niniejsza lista kontrolna, opracowana przez Euroseeds, stanowi punkt odniesienia dla kontrolerów i zawiera wskazówki pomocne podczas kontroli zakładów nasiennych. Pozwala ustalić, czy dany zakład spełnia normy ESTA. Jednostki certyfikujące muszą zagwarantować, że zostaną spełnione wszystkie punkty zawarte w liście kontrolnej ESTA.

Korzystanie z tej listy kontrolnej powinno ograniczyć różnice między kontrolerami i jednostkami certyfikującymi.

KRYTERIA	ODNIESIE NIE DO NORMY ESTA	ZGODNOŚĆ Z KRYTERIAMI / ZE WSKAŹNIKIEM	SPECYFIKACJA	OCENA			UWAGI
				ZGODNOŚĆ	BRAK ZGODNOŚCI	NIE SPRAWDZONO	
<b><u>Kryteria zgodne, niezgodne lub niesprawdzone łącznie</u></b>							
<b><u>Podsumowanie i wniosek w sprawie certyfikacji ESTA:</u></b>							